MN 1

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"Tasdiqlayman"
Samarqand iqtisodiyot va servis instituti rektori
_____ M.E.Po'latov
2024 yil "____" _____

Ro'yxatga olindi: № FD-09-07
2024 yil "29" avgust

MOLIYAVIY NAZORAT O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 400 000 – Biznes, boshqaruv va huquq

Ta'lim sohasi: 410 000 – Biznes va boshqaruv

Ta'lim yo'nalishi: 60410400 – Moliya va moliyaviy texnologiyalar

Samarqand-2024

Fan/modul kodi FINCON08	O‘quv yili 2024-2025	Semestr 6	ECTS - Kreditlar 6
Fan/modul turi Majburiy	Ta’lim tili O‘zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 6

	Fanning nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1.	Moliya	90	90	180

2. I. Fanning mazmuni

“Moliyaviy nazorat” fanini o‘qitishning maqsadi – talabalarga moliyaviy nazoratni tashkil etishning nazariy va tashkiliy-huquqiy asoslari, moliyaviy nazoratni amalga oshiruvchi organlar faoliyatini tashkil etish va amalga oshirish, rivojlangan mamlakatlar moliyaviy nazorat tizimi shu kabi moliyaviy tushunchalar haqida o‘rgatish va ularni amaliyotda tadbiq etish ko‘nikmasini hosil qilishdan iborat.

Fanning vazifasi talabalarga moliyaviy nazoratni tashkil etishning nazariy va tashkiliy-huquqiy asoslari haqida bilimlar berish, ularda moliyaviy nazoratni amalga oshiruvchi organlar tomonidan nazorat faoliyatini tashkil etish yo'nalishlarini, moliyaviy nazoratni tashkil qilish turlari, shakl va usullarini, davlat va nodavlat moliyaviy nazorat turlarini, rivojlangan davlatlarda moliyaviy nazoratni tashkil etish amaliyotini o'rgatishdan iborat.

3 II. ASOSIY NAZARIY QISM (MA’RUZA MASHG‘ULOTLARI)

II. I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Moliyaviy nazorat – moliyaviy boshqarish tizimining asosiy elementi sifatida

Moliyaviy nazorat – moliyaviy boshqarish tizimining asosiy elementi sifatida. Nazorat boshqarish tizimining ajralmas qismi, mamlakat iqtisodiyoti va moliya tizimining samarali amal qilishining zaruriy sharti. Moliyaviy nazorat jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishini boshqarish ustidan davlat nazoratining tarkibiy elementi sifatida.

2-mavzu. Moliyaviy nazoratning tarkib topish va rivojlanish bosqichlari

Moliyaviy nazoratning tarkib topish va rivojlanish bosqichlari. Moliyaviy nazoratning nazariy asoslari. Moliyaviy nazoratning mazmuni va ahamiyati. Moliyaviy nazoratning ob’ektlari va sub’ektlari. Moliyaviy nazoratni amalga oshiruvchi tashkilotlar davlat moliyaviy nazorati sub’ekti sifatida. Nazorat elementlari. Moliyaviy nazoratni tashkil qilish tamoyillari.

3-mavzu. Moliyaviy nazorat amal qilish sohalari

Moliyaviy nazorat amal qilish sohalari: davlat va nodavlat moliyaviy nazorati. Davlat moliyaviy nazorati va nodavlat moliyaviy nazoratlarining maqsadlari. Moliyaviy nazoratning uni amalga oshiruvchi sub’ektlarga ko’ra turlari. Umumdavlat moliyaviy nazoratining mohiyati va ahamiyati.

4-mavzu. Moliyaviy nazorat shakllarining klassifikasiyasi

Moliyaviy nazorat shakllarining klassifikatsiyasi. O’tkazilish vaqti bo’yicha, amalga oshirilish reglamenti bo’yicha, nazorat sub’ektlari bo’yicha, nazorat ob’ektlari bo’yicha. Nazoratni olib borish usullari: tekshirish, tadqiq etish, tahlil qilish, boshqaruv nazorati, kuzatuv (monitoring), taftish qilish.

5-mavzu. Umumdavlat moliyaviy nazoratining shakllanishi va ahamiyati

Davlat moliyasini boshqarish tizimidagi islohotlarning moliyaviy nazoratni tashkil etishga ta’siri. Umumdavlat moliyaviy nazoratining shakllanishi va ahamiyati. Parlament nazoratining sub’ektlari va ob’ektlari. Parlament nazoratini amalga oshirish shakllari. O’zbekiston Respublikasining Vazirlar Mahkamasining davlat moliyaviy nazoratini amalga oshirishdagi ahamiyati. Vazirlar Mahkamasining iqtisodiy va ijtimoiy-madaniy rivojlantirish sohasidagi asosiy vakolatlari.

6-mavzu. O'zbekiston Respublikasi Hisob palatasining vazifalari va funktsiyalari, huquq va vakolatlari

O’zbekiston Respublikasi Hisob palatasi va uni tashkil etishning maqsadi, faoliyatida amal qiladigan printsiplari. O’zbekiston Respublikasi Hisob palatasi oliy tashqi audit va moliyaviy nazorat organi sifatida. Hisob palatasi faoliyatini tashkil etishning huquqiy asoslari, vazifalari va funktsiyalari, huquq va vakolatlari. O’zbekiston Respublikasi Hisob palatasining tarkibiy tuzilishi. O’zbekiston Respublikasi Hisob palatasi tomonidan tekshirishlarni tashkil etish va o’tkazish tartibi.

7-mavzu. Davlat moliyaviy nazorati tizimida O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligining o'rni

O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligining vazifalari, funksiyalari, nizomi va ish rejasi. Moliya organlarining ko’p qirrali nazorat faoliyati byudjetni rejalashtirish, moliyaviy rejalar va loyihalarini ko’rib chiqish, byudjetning barcha daromadlarini to’plash, davlat byudjeti bilan tegishli moliya yili uchun nazarda tutilgan chora-tadbirlarni moliyalashtirish jarayonida amalga oshirilishi.

8-mavzu. Moliyaviy nazorati tizimida Davlat moliyaviy nazorati inspektsiyasining o'rni

Davlat moliyaviy nazorati inspektsiyasining tarkibiy tuzilishi, vazifalari, huquq va majburiyatlari. Davlat moliyaviy nazorati inspektsiyasining moliyaviy huquqbuzarliklar profilaktikasi, byudjet tizimi byudjetlari mablag'larini maqsadli sarflanishi, moliyaviy nazorat ob'ektlari tomonidan byudjet qonunchiligiga rioya etilishi ustidan nazoratni amalga oshiruvchi davlat moliyaviy nazorat organi sifatidagi ahamiyati.

9-mavzu. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi huzuridagi G'aznachilik xizmati qo'mitasi va uning hududiy bo'linmalarining moliyaviy nazoratni olib borishdagi roli

O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi huzuridagi G'aznachilik xizmati qo'mitasi va uning hududiy bo'linmalarining moliyaviy nazoratni olib borishdagi roli. G'aznachilik xizmati qo'mitasining tashkiliy tuzilmasi. Davlat byudjeti g'azna ijrosi uslubiyati boshqarmasining byudjet ijrosini nazorat qilishdagi faoliyatining xususiyatlari va vazifalari.

10-mavzu. Soliq nazoratining mohiyati va uni tashkil etishning huquqiy asoslari

Zamonaviy soliq tizimi. Soliq nazoratining mohiyati va uni tashkil etishning huquqiy asoslari. Soliq nazoratini amalga oshirish shakllari. Soliq tekshiruvlarining mohiyati. Soliq tekshiruvlarining shakllari: soliq to'lovchining moliya-xo'jalik faoliyati tekshiruvi (taftishi), qisqa muddatli tekshiruv va ularni amalga oshiruvchi sub'ektlar. Soliq tekshiruvlarining turlari: rejali soliq tekshiruvi va rejadan tashqari soliq tekshiruvining mohiyati, tekshiruv o'tkazish uchun asoslar.

11-mavzu. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi huzuridagi Soliq qo'mitasi, uning vazifalari, funktsiyalari, huquq va majburiyatlari

Soliq qo'mitasi, uning vazifalari, funktsiyalari, huquq va majburiyatlari. Soliq qo'mitasi tarkibi va tuzilishi, uning moliya tizimida nazoratni tashkil qilishdagi roli va ahamiyati. Mahalliy soliq organlari, hududiy moliyani boshqarish, tartibga solish va nazorat qilishda ularning ahamiyati, ulardagi nazorat ishlarining xususiyatlari.

12-mavzu. Bojxona xizmati nazoratini tashkil etish

Bojxona nazoratining mohiyati va zarurligi. Bojxona xizmati nazoratini tashkil etishning huquqiy asoslari. Bojxona nazorati va uning vazifalari. Bojxona nazoratining shakllari.

13-mavzu. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi huzuridagi Bojxona qo'mitasining bojxona nazoratini amalga oshirishdagi ahamiyati

Amalga oshirilishini nazorat qilish bojxona organlariga yuklatilgan faoliyat turlari bilan shug'ullanish uchun yuridik shaxslariga bojxona ombori, boj olinmaydigan savdo do'koni, erkin omborni ta'sis etish litsenziya berish, to'xtatib turish yoki bekor qilish tartibi. O'zbekiston Respublikasi Bojxona qo'mitasining bojxona nazoratini amalga oshirishdagi roli va ahamiyati, uning tuzilmasi. Davlat bojxona organlarining asosiy vazifalari, funktsiyalari, huquq va majburiyatlari.

14-mavzu. Sug'urta tashkilotlarida nazorat ishlarini tashkil etish

Sug'urta nazoratining mohiyati va zarurligi. Sug'urta nazorati va uning vazifalari. Sug'urta nazoratining sub'ektlar va ob'ektlari. Sug'urta faoliyatini davlat tomonidan nazorat qilishning maqsad va vazifalari.

15-mavzu. Sug'urta nazoratining qamrab olish doirasi

Sug'urta nazoratining qamrab olish doirasi. Sug'urta tashkiloti faoliyati ustidan amalga oshiriladigan davlat nazorati samaradorligi. Maxsus vakolatli davlat organi tomonidan sug'urta faoliyatini nazorat qilish tartibi. Sug'urta bozorini rivojlantirish agentligining tarkibiy tuzilishi. Agentlikning asosiy vazifa va funktsiyalari.

16-mavzu. Bank nazoratining mohiyati va zarurligi

Bank nazoratining mohiyati va zarurligi. Bank nazorati turlari va usullari. Markaziy bank tomonidan tijorat banklar faoliyatini masofadan turib nazorat qilish. Banklarni joylarga chiqib inspektsiya qilish. Joyga chiqib tekshirishlarni tashkil qilishdan ko'zlanadigan maqsadlar. O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining bank nazoratini amalga oshirishdagi roli va ahamiyati, uning tuzilmasi.

17-mavzu. Markaziy bankning nazorat funktsiyalari va nazorat qilish sohalari

Markaziy bankning nazorat funktsiyalari va nazorat qilish sohalari. Tijorat banklarini litsenziyalash va davlat ro'yhatidan o'tkazish orqali nazorat qilish. Markaziy bankning nazorat vazifalarini bajarishga doir vakolatlari. Markaziy bank tomonidan belgilanadigan qoidalar. Litsenziya olish uchun banklar qo'yilgan talablar. Bank nazoratining jahon tajribasidan O'zbekistonda qo'llash imkoniyatlari.

18-mavzu. Byudjet intizomining mohiyati va ahamiyati. Byudjet tashkilotlarini smetali moliyalashtirish tartibini nazorat qilish

Moliya organlarida nazorat-iqtisodiy ishlarni tashkil etish. Byudjetni tuzish jarayonida moliya organlari faoliyatini taftish etishning

asosiy vazifalari. Byudjet intizomining mohiyati va ahamiyati. Byudjetning g'aznachilik ijrosini tekshirish va taftish qilish, uning maqsadlari, vazifalari, ob'ektlari.

Byudjet tashkilotlarini smetali moliyalashtirish tartibini nazorat qilish. Xarajat guruhlari bo'yicha asosiy hisob-kitoblar, ularning to'g'riligini tekshirish tartibi, tekshirish manbalari.

19-mavzu. Byudjet tashkilotlari moliyaviy-xo'jalik faoliyatini nazorat-taftish qilishning asosiy vazifalari

Byudjet tashkilotlari moliyaviy-xo'jalik faoliyatini nazorat-taftish qilishning asosiy vazifalari. Taftish turlari, ularning o'zaro bog'liqligi. Taftish manbalari, ularning guruhlanishi. Taftish bosqichlari, ularga tavsif. Taftishlarni rejalashtirish. Taftish dasturini tuzish. Taftishni tashkil qilish. Taftish natijalarini umumlashtirish va rasmiylashtirish.

20-mavzu. Korxonalarda ichki moliyaviy nazoratni tashkil etish

Korxonalarda ichki moliyaviy nazoratni tashkil etishning ahamiyati va zaruriyati. Ichki nazorat tizimining mohiyati va uni tashkil etish. Ichki audit xizmatini tashkil etish

21-mavzu. Rivojlangan mamlakatlarda moliyaviy nazoratni tashkil etish

Rivojlangan mamlakatlarda moliyaviy nazoratni tashkil etish. BMTning taftish organini moliyaviy nazorat faoliyati. BMTning tashqi nazorat tizimi. Xorijiy mamlakatlarda moliyaviy nazorat faoliyatini olib boruvchi asosiy tashkilotlar. INTOSAI tashkilotining tashkil etilishi va uning doirasida LIMA deklaratsiyasining qabul qilinishi. Yevropa moliyaviy nazorat tizimi. Oliy nazorat organlarinning a'zolari va hamkorlari. Moliyaviy nazorat organlarining xususiyatlari. Soliq, byudjet va moliya nazoratining o'ziga xos jihatlari.

22-mavzu. Rossiya Federatsiyasi Hisob palatasining nazoratni tashkil qilish va amalga oshirishdagi vazifalari

Rossiya Federatsiyasi Hisob palatasining nazoratni tashkil qilish va amalga oshirishdagi vazifalari. Federal byudjetni bajarilishi nazoratning asosiy ob'ekti sifatida. RF Hisob palatasi, RF Hukumati nazorat organlari va RF Moliya vazirligi tomonidan o'tkazilgan moliyaviy nazorat tadbirlari. RF Markaziy Bankining vazifalari.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Moliyaviy nazorat – moliyaviy boshqarish tizimining asosiy elementi sifatida

2. Moliyaviy nazoratning tarkib topish va rivojlanish bosqichlari
3. Moliyaviy nazorat amal qilish sohalari
4. Moliyaviy nazorat shakllarining klassifikasiyasi
5. Umumdavlat moliyaviy nazoratining shakllanishi va ahamiyati
6. O'zbekiston Respublikasi Hisob palatasining vazifalari va funktsiyalari, huquq va vakolatlari
7. Davlat moliyaviy nazorati tizimida O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligining o'rni
8. Moliyaviy nazorati tizimida Davlat moliyaviy nazorat inspektsiyasining o'rni
9. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi huzuridagi G'aznachilik xizmati qo'mitasi va uning hududiy bo'linmalarining moliyaviy nazoratni olib borishdagi roli
10. Soliq nazoratining mohiyati va uni tashkil etishning huquqiy asoslari
11. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi huzuridagi Soliq qo'mitasi, uning vazifalari, funktsiyalari, huquq va majburiyatlari
12. Bojxona xizmati nazoratini tashkil etish
13. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi huzuridagi Bojxona qo'mitasining bojxona nazoratini amalga oshirishdagi ahamiyati
14. Sug'urta tashkilotlarida nazorat ishlarini tashkil etish
15. Sug'urta nazoratining qamrab olish doirasi
16. Bank nazoratining mohiyati va zarurligi
17. Markaziy bankning nazorat funktsiyalari va nazorat qilish sohalari
18. Byudjet intizomining mohiyati va ahamiyati.
19. Byudjet tashkilotlarini smetali moliyalashtirish tartibini nazorat qilish
20. Byudjet tashkilotlari moliyaviy-xo'jalik faoliyatini nazorat-taftish qilishning asosiy vazifalari
21. Korxonalarda ichki moliyaviy nazoratni tashkil etish
22. Rivojlangan mamlakatlarda moliyaviy nazoratni tashkil etish
23. Rossiya Federatsiyasi Hisob palatasining nazoratni tashkil qilish va amalga oshirishdagi vazifalari

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Davlat moliyasini boshqarishda moliyaviy nazorat va uning turlari.
2. Davlat moliyasini boshqarishda moliyaviy nazoratning rolini kuchaytirish masalalari.
3. Mustaqil nazorat organi sifatida auditorlik nazoratining mohiyati, zarurligi, tarkibi, afzalliklari.

	4. O'zbekiston Respublikasi Davlat Soliq qo'mitasining soliq nazoratini amalga oshirishdagi roli va ahamiyati. 5. Davlat soliq qo'mitasi huzuridagi bosh Nazorat taftish Boshqarmasi, uning tarkibiy tuzilishi, vazifalari, huquq va majburiyatlari. 6. Sug'urta nazorati davlat inspektsiyasining sug'urta nazoratini amalga oshirishdagi roli. 7. Byudjet tashkilotlarini moliyaviy mablag' bilan ta'minlashda moliyaviy nazoratni takomillashtirish masalalari. 8. Bank nazoratini amalga oshirishda nazorat usullaridan foydalanishning samardorligi. 9. Bank nazoratini amalga oshirish usullari. 10. Sug'urta nazorati davlat inspektsiyasining moliyaviy nazoratni amalga oshirishdagi roli. 11. Mahalliy byudjetlar nazoratini tashkil etishda soliq idoralarining roli. 12. Korxonalarning rivojlanishida auditorlik nazoratining ahamiyati. 13. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida byudjet ijrosi ustidan nazoratni tashkil etishni takomillashtirish yo'llari. 14. Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida davlat byudjeti ijrosining nazoratini takomillashtirish masalalari. 15. Soliq nazoratini mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishdagi ahamiyati. 16. Tijorat banklari kredit portfelini moliyaviy nazorat qilish masalalari. 17. Davlat byudjeti daromadlari istiqbolini belgilash va ularni shakllantirish bo'yicha nazorat ishlari. 18. To'lov intizomiga rioya qilish boqimandalikni oldini oluvchi vosita sifatida. 19. Qimmatli qog'ozlar bozori faoliyatini nazorat qilish tadbirlari. 20. Xo'jalik yurituvchi sub'ektlari ustidan soliq nazoratini tashkil etish asoslari. 21. Davlat moliyaviy resurslarini shakllantirish va ishlatish jarayonlarini nazoratini olib borish shakllari. 22. Tadbirkorlik faoliyatining moliyaviy nazoratini olib borish asoslari. 23. Byudjet tashkilotlarini smetali moliyalashtirish tartibi. 24. O'zbekiston Respublikasida auditorlik nazoratining mohiyati, zarurligi, afzalliklari. 25. Moliyaviy nazorat tizimliligini nazorat samaradorligini oshirishdagi ahamiyati. 26. Mahalliy byudjet daromadlarini mustahkamlashda moliyaviy nazoratni tashkil etish masalalari. 27. Moliyaviy nazoratni tashkil etish asoslari. 28. Xo'jalik yurituvchi sub'ektlarda soliq nazoratini tashkil etish shakllari va turlari.
4.	**V.Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

	• Moliyaviy nazoratning mazmuni, ahamiyati, turlari va shakllari to'g'risida ***tasavvurga ega bo'lishi;*** • moliyaviy nazoratni nazariy va huquqiy asoslarini o'rgangan bo'lishi va ularni kerakli joylarda qo'llay bilishi, moliyaviy nazorat turlari, ular faoliyatining o'ziga xos xususiyatlari, rivojlangan mamlakatlarda moliyaviy nazorat amaliyotini o'rgangan bo'lishi va tahlil qilishi, moliyaviy nazorat organlari faoliyatini o'rgangan bo'lishi va tahlil qilishni bilishi va ularni amalga oshiruvchi sub'ektlar faoliyatidagi o'zgarishlarni ***bilishi va ulardan foydalana olishi;*** • moliyaviy nazoratga oid ma'lumotlarni to'plash, guruhlash va tahlil qilishni amalga oshirish, moliyaviy nazorat shakllari va usullarini qo'llay olish, iqtisodiy sub'ektlar moliyaviy faoliyatini tahlil qilishda moliyaviy nazorat usullardan to'g'ri foydalana bilish va topilgan qonunbuzilishlar va kamchiliklarni tahlil qila olish, moliyaviy nazorat shakllari va usullarini o'qib, ular asosida tashkilot faoliyatiga baho berish ***ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.***
5.	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** • Ma'ruzalar; • Amaliy topshiriqlarni bajarish va xulosalash; • Interfaol keys-stadilar; • Blits-so'rov; • SWOT-tahlil; • Taqdimotlar qilish; • Essey yozish.
6.	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha testni topshirish.
7.	**VIII. Asosiy adabiyotlar** 1. Nuritdinova V.Sh., Sharapova M.A. Moliyaviy nazorat: Darslik. – Toshkent, 2019 – 492 bet. 2. Malikov T., Olimjonov O. Moliya. Darslik. – T.: Iqtisod-moliya, 2019. - 920 bet. 3. Zaynalov J.R., Xusanov B.Sh., Aliyeva S.S., Latipova Sh.M. Davlat byudjeti. O'quv qo'llanma. – Toshkent: Iqtisod-Moliya, 2021. 316 bet. 4. Nurmuhammedova B.I., Hamdamov Sh.X. Davlat moliyasi. Darslik. – T.: Iqtisod-Moliya, 2021. 436 bet. 5. Zaynalov J.R., Aliyeva S.S., Axrorov Z.O. Soliqlar va soliqqa tortish. Darslik. – T.: Iqtisodiyot-Moliya, 2021. - 360 bet. 6. Ibragimov A.K., Sugirbayev B.B. Byudjet nazorati va auditi. O'quv qo'llanma. – T.: infoCOM.UZ, 2010. – 192 bet.

	7. Mamadiyarov Z., Maxmudova M., Kurbonbekova M. Bank ishi. Darslik. – T.: Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi, 2021 – 160 bet. 8. Овчарова Е.В. Финансовый контроль в Российской Федерации. Зерцало-М Москва, 2015 г. - 224 с. **Qo'shimcha adabiyotlar:** 1. Norqobilov S., Dadaboyeva H., Jurayev O'. Xalqaro amaliyotda bank nazorati. Darslik. – T. Iqtisod-moliya, 2007. – 180 bet. 2. Tagayev A., Xashimoto F., Ro'ziyev G'., Xotamov K. Soliq nazorati. O'quv qo'llanma. – T.: Yangi asr avlodi, 2010. – 84 bet 3. Kasimova G.A., Norquchqorov A.Z. "G'aznachilikda moliyaviy nazorat" fanidan O'quv-uslubiy majmua. – T.: TMI, 2019. 183 bet. 4. Грачева, Е.У.; Толстопятенко, Г.П.; Рыжкова, Е.А. Финансовый контроль: ИД КАМЕРОН - Москва, 2013. - 272 с. **Axborot manbalari:** 1. www.gov.uz - O'zbekiston Respublikasining hukumat portali. 2. www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi. 3. www.imv.uz - O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi sayti. 4. www.cbu.uz - O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki rasmiy sayti. 5. www.stat.uz - O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika Agentligi rasmiy sayti. 6. www.soliq.uz - O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi huzuridagi Soliq qo'mitasi rasmiy sayti. 7. www.customs.uz - O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi huzuridagi Bojxona qo'mitasi rasmiy sayti. 8. www.ach.gov.uz - O'zbekiston Respublikasi Hisob palatasi sayti 9. www.scopus.com – xalqaro ilmiy ma'lumotlar bazasi.
8.	Fan dasturi Samarqand iqtisodiyot va servis instituti O'quv uslubiy kengashining 2024-yil 29-avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№FD-09-01)
9	**Fan/modul uchun ma'sullar:** Ernazarov N.E. – "Moliya" kafedrasi dotsent v.b., PhD
10	**Taqrizchilar:** Qiyosov Sh.U. – Toshkent moliya instituti "Soliqlar va soliqqa tortish" kafedrasi professori, DSc Jurayev I.K. – Samarqand shahar Iqtisodiyot va moliya bo'limi bosh hisobchisi